

ଏକ ଗୌରବମୟ ଯୁଗର ଅନ୍ତ: ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ମାର୍ଶାଲ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଦୁଆଦିଲ୍ଲୀର ସେନା ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କଲେ

Posted On: 16 SEP 2017 7:06PM by PIB Bhubaneswar

ଆଜି ସଂଧ୍ୟା 7.47 ମିନିଟରେ ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର ମାର୍ଶାଲ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଦୁଆଦିଲ୍ଲୀର ସେନା ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରିଛନ୍ତି । ମୃତ୍ୟୁ ବେଳକୁ ତାଙ୍କୁ 98 ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା । ହୃଦ୍‌ଘାତ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଆଜି ସକାଳେ ହସ୍ପିଟାଲରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ହସ୍ପିଟାଲର କାର୍ଡିଓଥୋରାସିସ ଏବଂ ଭାୟୁଲାର ସାଇନ୍ସ ସେଂଟରରେ ତାଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଉଥିଲା ।

44 ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର ମାର୍ଶାଲ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ, ଡିଏଫସିଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ବାୟୁ ସେନାର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦାୟିତ୍ୱକୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ନିର୍ବାହ କରିଥିଲେ । 1965ର ଘଟଣା ପ୍ରବାହ ସମୟରେ ସେ ଆଇଏଏଫର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ ।

ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଅବିଭକ୍ତ ପଞ୍ଜାବ ଜିଲ୍ଲାର ଲୟଲାପୁରରେ 1919 ଏପ୍ରିଲ 15ରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ମୋଟଗୋମେରୀରେ ସେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ପୁରଣ କରିଥିଲେ । 1938ରେ ତାଙ୍କୁ ଆରଏଏଫ କାର୍ପିଣ୍ଟେଲରେ ଏମ୍‌ଆର ପାଇଲଟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଗି ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ସେ କଲେଜରେ ପଢୁଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ମାତ୍ର 19 ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା ।

ଆଇଏଏଫ ନଂ.1 ଷ୍ଟାର୍ଟର ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ପ୍ରଥମ ପୋଷ୍ଟରେ ତାଙ୍କ କାମ ରହିଥିଲା ନର୍ଥ ଷ୍ଟେସନ୍ସ ଫ୍ରଂଟିଅରରେ ଷ୍ଟେସଲାଣ୍ଡ ଓପିଟି ବାଲପୁରରେ ଉଡାଣ ଭରିବା । ତତ୍ପରିଲ ଭୁକ୍ତ ଉପକାଟିକ ବିରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ଉଡାଣ ଭରୁଥିବା ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ବଦଳି ଅଳ୍ପ ଦିନ ପାଇଁ ନୂତନ ଭାବେ ଗଠିତ ନଂ.2 ଆଇଏଏଫ ସ୍ୱାଡ୍‌ନକୁ ହୋଇଥିଲା । ପରେ ଜଣେ ପ୍ଲାଇଟ ଅଫିସର ଭାବେ ସେ ପୁଣି ନଂ.1 ଷ୍ଟାଡ୍‌ନକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ସେତବେଳେ ଏହି ଷ୍ଟାଡ୍‌ନରେ ପୁଣି ଥରେ ହକର ହୁରିକେନକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

1944ରେ ଷ୍ଟାଡ୍‌ନ ଲିଡର ଯାକକୁ ଉନ୍ନିତ ହେବା ପରେ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଇମ୍ମାଲ ଅଭିଯାନ ସମୟରେ ନିକଟତମ ସମର୍ଥନ ମିଶନରେ ଉଡାଣ ଭରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ବର୍ମାର ରେଙ୍ଗୁନକୁ ମିଳିତ ବାହିନୀକୁ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ସହାୟତା କରିଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଷ୍ଟାଡ୍‌ନର ସର୍ବନିମ୍ନ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିବା ଯୋଗୁ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ 1944ରେ ମର୍ଯ୍ୟାଦାଜନକ ପ୍ଲାଇଟ କ୍ରସ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଆଇଏଏଫ ଡିସପ୍ଲୋ ପ୍ଲାଇଟର ନେତୃତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ହକର ହୁରିକେନ ସହିତ ଉଡାଣ ଭରି ଭାରତ ବ୍ୟାପୀ ଭ୍ରମଣ କରି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲା । 1947 ଅଗଷ୍ଟ 15ରେ ତାଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲୀର ଲାଲ କିଲ୍ଲା ଉପରେ 100ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆଇଏଏଫ ବିମାନ ସହିତ ପ୍ଲ୍ୟୁଏ-ପାସ୍‌ର ନେତୃତ୍ୱ ନେବାର ବିଶେଷ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଥିଲା ।

ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇବାର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ଗୁପ୍ତ କ୍ୟାପଟେନ ଯାକରେ ସେ ଅମ୍ଭାଲ ବାୟୁ ସେନା ସ୍ପେସନର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । 1948ରେ ଏୟାର କମୋଡର ପାହ୍ୟାକୁ ଉନ୍ନିତ ହେବା ପରେ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଅପରେସନାଲ କମାଣ୍ଡର ଏୟାର ଅଫିସର କମାଣ୍ଡିଂ ଭାବରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ପରେ ଏହାକୁ ଷ୍ଟେସନ୍ସ ଏୟାର କମାଣ୍ଡ ନାମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅପରେସନାଲ କମାଣ୍ଡର ଏଓସି ଭାବେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅବଧି ରହିବାର ସମ୍ମାନ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ନାମରେ ରହିଛି । ପ୍ରଥମେ 1949ରୁ 1952 ମଧ୍ୟରେ ସେ ଏହି ପଦବୀରେ ରହିଥିଲେ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 1957ରୁ 1961 ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ଥରେ ସେ ଏହି ପଦବୀ ମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ । ଏୟାର ଭାଇସ ମାର୍ଶାଲ ପଦକୁ ଉନ୍ନିତ ହେବା ପରେ, ସେ ଏଓସି-ଇନ-ସି ଅଫ ଅପରେସନାଲ କମାଣ୍ଡ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ । 1962 ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ବେଳକୁ ସେ ଏୟାର ଷ୍ଟାଫର ଡେପୁଟି ଚିଫ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ 1963 ବେଳକୁ ଏୟାର ଷ୍ଟାଫର ଭାଇସ ଚିଫ ପଦରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଲେ ।

1964 ଅଗଷ୍ଟ 1ରେ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଏୟାର ମାର୍ଶାଲ ଯାକରେ ଏୟାର ଷ୍ଟାଫର ମୁଖ୍ୟ (ସିଏଏସ) ଭାବେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ଏୟାର ଚିଫ, ଯିଏକି ସିଏଏସ ଯାକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ପ୍ଲାଇଟ କ୍ୟାପଟେନୋରୀ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ । 60ଟି ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ବିମାନକୁ ସେ ଉଡାଣ ଭରିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପୂର୍ବର ପାଇଲୋଟଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବର୍ତ୍ତମାନର ଗ୍ଲାନ ଆଣ୍ଡ ଇମ୍ପାୟାର ଓ ସୁପର କନଷ୍ଟେଲେସନ ଭଳି ଗ୍ରାନ୍‌ପୋର୍ଟର ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ରହିଛି ।

1965 ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଥିଲା ପରୀକ୍ଷାର ସମୟ, ଯେତବେଳେ କି ପାକିସ୍ତାନ ଅପରେସନ ଗ୍ଲାଇସ୍‌ମାମ ଲଂଚ କଲା । ଏଥିରେ ଅଖିନ୍ଦର ଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସହରକୁ ଟାର୍ଗେଟ କରାଗଲା । ଏହାଫଳରେ ଏୟାର ସର୍ପୋର୍ଟ ଲାଗି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ଡକା ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଯେତବେଳେ ପଚରାଗଲା ଯେ କେତେ ଶୀଘ୍ର ଆଇଏଏଫ ପାଇଟା ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିବ, ସେ ଦୃଢ଼ତାର ସହ କହିଥିଲେ ଯେ ଘଂଟାଏ ଭିତରେ ଆମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିବୁ । ତାଙ୍କ କଥା ରକ୍ଷାକରି ସେ ଘଂଟାଏ ମଧ୍ୟରେ ପାକିସ୍ତାନ ଉପରେ ପ୍ରତିଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଆଇଏଏଫକୁ ଅପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ନେତୃତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

1965 ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ନେତୃତ୍ୱ ଲାଗି ଅର୍ଜୁନ ସିଂହଙ୍କୁ ପଦ୍ମ ବିଭୂଷଣ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ସେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ସିଏଏସ ଯାକର ଏୟାର ଚିଫ ମାର୍ଶାଲ ଯାକକୁ ଉନ୍ନିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଭାରତୀୟ ବାୟୁ ସେନାର ପ୍ରଥମ ଏୟାର ଚିଫ ମାର୍ଶାଲରେ ପରିଣତ ହେଲେ । 1969 ଜୁଲାଇରେ ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ତାଙ୍କୁ ସିକରଲାଣ୍ଡରେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତ ଭାବେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଓ ସେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଆଇଏଏଫରେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଜଣେ ପ୍ଲାଇଟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେ ଫରୱାଡ଼ ଷ୍ଟାଡ୍‌ନ ଏବଂ ଯୁନିଟକୁ ଗଠ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଉଡାଣ ଭରୁଥିଲେ । ଅନେକ ପୀଡ଼ି ଧରି ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣାର ଉତ୍ସ ହୋଇ ରହିବେ ।

ତାଙ୍କ ସେବାର ସ୍ୱୀକୃତି ସ୍ୱରୂପ ଭାରତ ସରକାର 2002 ଜାନୁଆରୀରେ ତାଙ୍କୁ ମାର୍ଶାଲ ଅଫ ଦି ଏୟାର ଫୋର୍ସ ଯାକକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇଥିଲେ । ଏହାଫଳରେ ସେ ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର ପ୍ରଥମ ଏବଂ କେବଳ ଏକମାତ୍ର ‘ପଂଚ ତାରକା’ ଯାକ ପଦାଧିକାରୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ । 2016ରେ ପାନାଘର ଏୟାର ଫୋର୍ସ ସ୍ପେସନର ନୂତନ ନାମକରଣ ପୂର୍ବକ ଅର୍ଜୁନ ସିଂହ ବାୟୁସେନା ସ୍ପେସନ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ଭାରତୀୟ ବାୟୁସେନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ଅଧ୍ୟାୟର ଅନ୍ତ ଘଟିଛି ।

(Release ID: 1503355) Visitor Counter : 2

